

***Chymomyza amoena* (Diptera: Drosophilidae), en invasiv art från Amerika som har hittat till Sverige**

NILS ERICSON

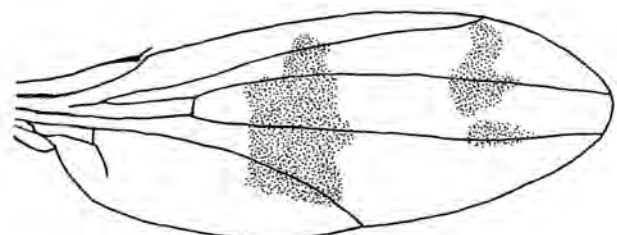
Jag har under vintern försökt artbestämma drosophiliderna som jag samlat under sommaren, och misslyckades med det mesta för att jag inte lyckades plocka ut snoppen på de ca 2 mm stora flugorna. Men det var i alla fall en med vackert tecknade vingar, så jag tänkte att den borde väl gå att artbestämma. Den tillhör släktet *Chymomyza*, vilket karakteriseras av konfigurationen av borst på huvudet. Det främre orbitalborstet sitter utanför det mellersta, och de är ungefär lika stora och korsar varandra (Fig. 1). Flugan, som har vackert tecknade vingar med två breda mörka band (Fig. 2), visade sig tillhöra arten *C. amoena*. Inga andra *Chymomyza*-arter som har hittats i Europa har tecknade vingar (Bächli m fl 2004).

Figur 1. *Chymomyza amoena*, huvud. Foto: Nils Ericson.

Jag håvade in flugan på Kullön nära Vaxholm, Uppland (WGS84: 59° 24' 54'', 18° 18' 06''). Lokalen ligger vid några kolonilotter och i skogsbrynet står några gamla äppelträd med små sura äpplen som brukar få ligga kvar på marken. Det finns också ekar i skogarna runt området.

Chymomyza amoena kommer ursprungligen från Amerika där den lever på nötter och frukt som redan angripits av andra insekter (Band m fl 2005). Den har anpassat sig till människoskapade miljöer, där den lever bl a i skadade äpplen och andra angripna frukter. Arten sprider sig nu över Europa där det första fyndet gjordes i Tjeckien 1975. Senare har den även hittats i: Ukraina 1980 (Diptera info, Nosferatumyia), Schweiz 1988, Tyskland 2000, Italien, Frankrike, Lettland 2000 (Andersson Escher m fl 2002), Nederländerna 2002 (De Jong & van Zuijlen 2003), Ryssland 2006 (Moskva; Diptera info, Dmitry Gavryushin), Finland 2007 (GBIF), Slovakien, Ungern, Rumänien och Serbien. Den verkar framförallt finnas i fruktodlingar och

Figur 2. *Chymomyza amoena*, höger vinge.

trädgårdar men har rapporterats i ekollon i mera naturlig skog i Schweiz.

Chymomyza amoena har spridit sig och etablerat sig i flera europeiska länder och om den inte redan gjort det kommer den troligtvis att göra det i södra Sverige, om inte vintrarna är för kalla för övervintringen. Är *Chymomyza amoena* ett fint tillskott till den svenska faunan eller ett hot mot den? Människans spridning av främmande arter är globalt sett ett stort hot mot den biologiska mångfalden då många arter konkurreras ut, speciellt på isolerade öar.

I Sverige är det få arter (som t ex flodkräftan) som anses vara hotade pga främmande arter, och spridning av främmande arter ses inte som ett lika stort hot som i många andra delar av världen (Naturvårdsverket 2008). Detta beror antagligen på att Skandinavien var täckt av inlandsis för mindre än 10.000 år sedan, och nästan alla arter här har spridit sig hit efter inlandsisen, många antagligen med hjälp av människan.

Introduktion av främmande arter kan få en stor ekonomisk påverkan speciellt med parasiter som kan decimera ekonomiskt viktiga arters populationer. Jag ser inte hur *C. amoena* kan komma att göra någon större ekonomisk skada då den inte gör några egna hål i frukt och nötter utan bara kommer efter andra insekter. Det är inte heller så troligt att den kommer att konkurrera ut några andra arter då det inte finns några andra drosophilider som har samma nisch. Andra arter går på mera jästa och ruttna frukter

eller savflöden m m (Band m fl 2005). Så jag tror att flugan kommer att bli ett litet och vackert tillskott till den svenska faunan även om det är få som kommer att uppskatta det.

Citerad litteratur

- Band, H.T., Bächli, G. & Band, R.N. 2005:** Behavioral constancy for interspecies dependency enables Nearctic *Chymomyza amoena* (Loew) (Diptera: Drosophilidae) to spread in orchards and forests in Central and Southern Europe. *Biological Invasions* 7: 509–530.
- Bächli, G., Vilela, C.R., Andersson Escher, S. & Saura, A. 2004:** The Drosophilidae (Diptera) of Fennoscandia. *Fauna Entomologica Scandinavica* 39: 1-362.
- De Jong, H. & van Zuijlen, J.W. 2003:** *Chymomyza amoena* (Diptera: Drosophilidae) new for The Netherlands. *Entomologische Berichten* 63(4): 103-104.
- Diptera info, 2012:** <http://diptera.info>.
- Andersson Escher, S., Ekenstedt, J., Karpa, A. & Saura A. 2002:** The Drosophilidae (Diptera) of Latvia. *Latvijas Entomologs* 39: 68-76.
- GBIF, 2012:** <http://data.gbif.org/welcome.htm>.
- Naturvårdsverket, 2008:** Nationell strategi och handlingsplan för främmande arter och genotyper. Rapport 5910.